

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7So/22/2015
Identifikačné číslo spisu:	7014201024
Dátum vydania rozhodnutia:	28.06.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7014201024.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Ľubici Filovej, v právnej veci navrhovateľa: S. Z., E. XX, E., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Bratislava, Ul. 29. augusta 8 - 10, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne zo dňa 3. júla 2014 č. XXX XXX XXXX X o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 21. novembra 2014 č. k. 1Sd/59/2014-31, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 21. novembra 2014 č. k. 1Sd/59/2014-31 m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne zo dňa 3. júla 2014 č. XXX XXX XXXX X z r u š u j e a vec jej v r a c i a na ďalšie konanie.

Navrhovateľovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom zo dňa 21. novembra 2014 č. k. 1Sd/59/2014-31 potvrdil rozhodnutie odporkyne zo dňa 3. júla 2014 č. XXX XXX XXXX X, ktorým zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok zo dňa 6. júna 2014.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu ktorého vyplýva, že navrhovateľ v období trvania služobného pomeru v Hasičskom a záchrannom zbore nebol zaradený do I. alebo II. kategórie funkcií. Od 1. augusta 2008 mu bol priznaný výsluhový dôchodok. Pri nároku na výsluhový dôchodok mu bola zhodnotená doba služobného pomeru v Hasičskom a záchrannom zbore zaradená do II. pracovnej kategórie. Pre nesplnenie zákonných podmienok nemožno zhodnotiť obdobie trvania služobného pomeru pre vznik nároku na starobný dôchodok. Konkrétne nesplnil podmienku potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia na vznik nároku na starobný dôchodok.

Súd prvého stupňa mal z potvrdenia Ministerstva vnútra SR zo dňa 1. apríla 2014 preukázané, že navrhovateľovi bol od 1. augusta 2008 priznaný výsluhový dôchodok, na nárok ktorého mu bolo zhodnotené obdobie základnej vojenskej služby od 2. apríla 1971 do 28. marca 1973 v III. pracovnej kategórii a obdobie služobného pomeru hasiča od 1. januára 2000 do 31. júla 2008 v III. pracovnej

kategórii. Z evidenčných listov dôchodkového zabezpečenia vyplynulo, že navrhovateľ získal od 1. februára 1980 do 31. augusta 1981 v II. pracovnej kategórii, od 1. septembra 1981 do 31. mája 1983 v III. pracovnej kategórii a od 1. júna 1983 do 31. decembra 1999 v II. pracovnej kategórii. Pretože ku dňu dovŕšenia 62 rokov veku získal len 11 rokov a 198 dní obdobia dôchodkového poistenia a nezískal najmenej 15 rokov obdobia dôchodkového poistenia, podľa § 65 zákona o sociálnom poistení mu nárok na starobný dôchodok vzniknúť nemohol.

O trovách konania krajský súd rozhodol tak, že účastníkom právo na náhradu trov konania podľa § 250k za použitia § 250l ods. 2 OSP nepriznal.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ odvolanie. V dôvodoch odvolania poukázal na vady rozsudku krajského súdu, ktoré podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP spočívajúce v odňatí možnosti konať pred súdom. Ďalšie vady podľa § 221 ods. 1 písm. h/ OSP spočívajú v nesprávnom právnom posúdení veci tým, že nebolo použité správne ustanovenie právneho predpisu a bol nedostatočne zistený skutkový stav.

Zhodne, ako v opravnom prostriedku proti neprávoplatnému rozhodnutiu odporkyne, aj v dôvodoch odvolania navrhovateľ poukázal na zamestnanecký pomer v zbore požiarnej ochrany, kde bol zaradený do II. pracovnej kategórie a po účinnosti zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore dňom 01.04.2002 bol príslušníkom Hasičského a záchranného zboru v stálom služobnom pomere, z ktorého bol prepustený na vlastnú žiadosť dňom 31. júla 2008. Pre priznanie výsluhového dôchodku mu bola do doby trvania služobného pomeru rozhodujúcej na vznik nároku na výsluhový dôchodok a pre jeho výšku bola zohľadnená doba výkonu vojenskej služby a trvanie služobného pomeru hasiča - výkon zamestnania ako príslušníka Zboru požiarnej ochrany, spolu v trvaní 30 rokov. Po dosiahnutí dôchodkového veku požiadal odporkyňa o priznanie starobného dôchodku. Tak, ako to konštatoval aj krajský súd, preskúmaným rozhodnutím bola žiadosť o starobný dôchodok zamietnutá s poukazom na § 65 ods. 1 a 2 zákona o sociálnom poistení z dôvodu, že ku dňu 13. februára 2014 získal len 11 rokov a 198 dní obdobia dôchodkového poistenia, čím nezískal potrebných 15 rokov obdobia dôchodkového poistenia. Krajský súd sa plne stotožnil so záverom odporkyne, že s poukazom na §60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení nie je možné zohľadniť pri rozhodovaní o starobnom dôchodku obdobie účasti na dôchodkovom poistení v trvaní 30-tich rokov, keďže uvedené obdobie účasti na dôchodkovom poistení mu bolo zohľadnené už pri priznaní výsluhového dôchodku priznaného od 1. augusta 2008.

Odvolateľ krajskému súdu vytýkal, že sa nevysporiadal s námietkami, v ktorých poukázal aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9So/138/2011, ktorého odôvodnenie podrobne analyzoval spolu so znením čl. 39 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Posúdenie obdobia dôchodkového poistenia je tak podľa jeho názoru v rozpore s ust. § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení. Rozsudok krajského súdu žiadal zmeniť a rozhodnutie odporkyne zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie o priznanie starobného dôchodku.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žiadala rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť. Nesúhlasila s namietanými procesnými nedostatkami vytýkanými v konaní krajského súdu, ktorými mala byť navrhovateľovi odňatá možnosť konať pred krajským súdom z dôvodu, že sa tento osobne zúčastnil pojednávania, bol riadne vypočutý a súd sa vysporiadal s jeho námietkami vznesenými v opravnom prostriedku aj v priebehu pojednávania. Krajský súd svoje rozhodnutie riadne odôvodnil. Námietku navrhovateľa ohľadom použitia judikátu, na ktorý poukazuje, považovala za nedôvodnú, pretože tento judikát, nie je možné na daný prípad použiť. Navrhovateľ nezískal dobu výkonu služby v I. alebo II. kategórii funkcií.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.), keď deň vyhlásenia

rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk <. (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné.

Predmetom konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o starobný dôchodok podľa zákona o sociálnom poistení.

Z obsahu spisu vyplýva, že žiadosťou zo dňa 6. júna 2014 navrhovateľ požiadal odporkyňu o starobný dôchodok. Starobný dôchodok žiadal priznať od 13. februára 2014, kedy dovŕšil 62 rokov veku.

Preskúmaným rozhodnutím odporkyňa zamietla žiadosť o starobný dôchodok z dôvodu, že nebol navrhovateľ dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov podľa § 65 zákon o sociálnom poistení s tým, že doba výkonu služby v Hasičskom a záchrannom zbere nebola zaradená do I. alebo II. kategórie funkcií a bol mu priznaný výsluhový dôchodok. Obdobie trvania služobného pomeru nie je možné zhodnotiť pre vznik nároku na starobný dôchodok.

Medzi účastníkmi konania bola sporné posúdenie obdobia dôchodkového poistenia v trvaní 4 213 dní, t.j. 11 rokov a 198 dní obdobia dôchodkového poistenia na vznik nároku na starobný dôchodok podľa zákona o sociálnom poistení.

Podľa § 1 ods. 3 zákona o sociálnom poistení tento zákon sa nevzťahuje na príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Národného bezpečnostného úradu, Zboru väzenskej a justičnej stráže, Hasičského a záchranného zboru, Horskej záchrannej služby, colníkov (ďalej len „policajt“), profesionálnych vojakov ozbrojených síl, vojakov mimoriadnej služby (ďalej len „profesionálny vojak“), ktorých sociálne zabezpečenie je upravené osobitným predpisom, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 65 ods. 1 a ods. 2 zákona o sociálnom poistení v znení platnom ku dňu 3. decembra 2010 poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek. Dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 255 ods. 1 zákona o sociálnom poistení za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj zamestnanie a náhradná doba získané pred 1. januárom 2004 podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané do 31. decembra 2003, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

Podľa § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby, ak toto obdobie policajt a profesionálny vojak nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

Z uvedených ustanovení jednoznačne vyplýva, že priznanie výsluhového dôchodku podľa zákona č. 328/2002 Z. z. nevylučuje, aby obdobie výkonu služby profesionálneho vojaka (policajta a vojaka prípravnej služby) nebolo považované za obdobie dôchodkového poistenia podľa zákona o sociálnom poistení. Vylúčenie tohto obdobia sa vzťahuje len v prípade priznania invalidného výsluhového dôchodku, invalidného dôchodku alebo čiastočne invalidného dôchodku podľa § 40 až 45 a § 101 zákona č. 328/2002 Z. z.

Odporkyňa pri rozhodovaní o žiadosti navrhovateľa na starobný dôchodok zohľadnila len prvú časť z citovaných ustanovení § 255 ods. 5 a § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení a neprihliadla už na to, že

navrhovateľovi nebol priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok ani čiastočne invalidný dôchodok podľa § 40 až 45 a § 101 zákona č. 328/2002 Z. z.

Medzi účastníkmi nebolo sporné, že navrhovateľovi bol od 1. augusta 2008 priznaný výsluhový dôchodok podľa §§ 38 a nasl. zákona č. 328/2002 Z. z. Pre výpočet výsluhového dôchodku bola podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z. z. zhodnotená doba trvania služobného pomeru 30 skončených rokov.

Z osobného listu dôchodkového poistenia, ktorý tvorí prílohu k rozhodnutiu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 3. júla 2014 vyplýva, že navrhovateľovi pre výšku dôchodku z osobitného systému dôchodkového poistenia nebolo zhodnotené obdobie v trvaní 11 rokov a 198 dní.

Sociálne zabezpečenie policajtov za tzv. zvyškové doby osobitným zákonom, ktorým je zákon č. 328/2002 Z. z., nie je upravené.

Odvolací súd preto dospel k názoru, že pri posudzovaní spornej doby v danom prípade treba vychádzať zo všeobecnej zásady, že ak niektoré obdobie poistenia v osobitnom systéme nebolo zhodnotené pre výšku dôchodku z osobitného systému, potom také obdobie musí byť zhodnotené vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia. Uvedený výklad je podľa názoru odvolacieho súdu konformný s čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Vzhľadom na skutočnosť, že navrhovateľovi bol od 1. augusta 2008 priznaný a vyplácaný výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z., ktorý po dovŕšení dôchodkového veku 62 rokov pre vznik nároku na starobný dôchodok zo všeobecného systému dôchodkového zabezpečenia (poistenia) má charakter dávky v starobe, je potrebné postupovať v súlade s článkom 33 Dohovoru č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach vyhláseného v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb.

Zo žiadneho ustanovenia zákona o sociálnom poistení nevyplýva, že by sa poistencovi, ktorému bol priznaný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu, nemali pre nárok na starobný dôchodok hodnotiť ostatné doby dôchodkového poistenia, doby tzv. civilného zamestnania.

Z uvedených dôvodov odvolací súd na rozdiel od právneho názoru krajského súdu dospel k záveru, že obdobie dôchodkového poistenia vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia (poistenia) v trvaní 11 rokov a 198 dní (do vzniku nároku na starobný dôchodok, ku dňu 13. február 2014, kedy žiadateľ dovŕšil 62 rokov veku) má byť započítaná v jednom zo systémov sociálneho zabezpečenia (poistenia).

Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne je v rozpore so zákonom o sociálnom poistení, a preto rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3, veta prvá O.s.p. zmenil a opravným prostriedkom napadnuté rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Podľa § 250k ods. 1 veta prvá OSP ak mal žalobca úspech celkom alebo sčasti, súd mu proti žalovanému priznáva právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu trov konania.

O trovách konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 246c ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnému navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal z dôvodu, že v súlade s § 151 ods. 1 OSP v zákonnej lehote najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia rozhodnutia ich nevyčísľil.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.